

Het wordt tijd dat zij die zwijgen zich uitspreken

Er was eens, niet lang geleden, een bijzonder, klein maar bovenal onschuldig initiatief van de makers van het NPS-programma 'het Klokhuis'. Het begon met het idee om kinderen een woning te laten bouwen, volgens het cradle-to-cradle gedachtegoed. Het groeide uit tot een ontwerpwedstrijd waar zo'n 1.100 kinderen aan meededen. 'Het Klokhuis' - dat al meer dan twintig jaar bestaat en algemeen wordt gewaardeerd - vroeg kinderen hoe zij het liefst zouden wonen. “Hoe wil jij slapen, wassen, eten en spelen?”

Het werd de 'Vrolijke Taart', naar een ontwerp van Anouk Noortman. Naomi en Zita Swagten ontwierpen de keuken: groot en rond, waar iedereen bij elkaar zou kunnen zitten, met uitzicht op de moestuin. Thijs van den Berg bedacht een raam in het dak, zodat je 's nachts, vanuit je bed, de sterren kunt zien. De vloer bestaat uit glas en water, zodat de vissen onder je voeten door zwemmen.

Architect Jord den Hollander voegde de winnende tekeningen samen in een definitief ontwerp: een roze, folly-achtig huisje van nog geen 200 m², dat daadwerkelijk - in een park in Almere - wordt gebouwd en als een zelfstandig educatief centrum voor duurzaamheid voor kinderen zal gaan fungeren. Maar er is meer; het crossmediale project 'Het Klokhuis bouwt een KlokhUIS' bestaat daarnaast uit een serie uitzendingen waarin stap voor stap wordt uitgelegd hoe je duurzaam kunt bouwen, en uit een Teleac-lespakket welke naar alle scholen in Nederland wordt gezonden.

Maar hoe klein en onschuldig dit initiatief ook is, de gemeenteraad beslist uiteindelijk of de droom van de programmamakers en de kinderen - in de vorm van een echt KlokhUIS - zal worden verwezenlijkt. In het verleden zijn dergelijke initiatieven in Almere altijd met open armen ontvangen. 'Het kán in Almere', tenslotte. 'Doen!', zei dan ook de SP, en D66, PvdA, Leefbaar Almere en VVD spraken van een 'mooi initiatief'. Voor het PVV-fractielid Jenny Zerfowski vormde het voorstel echter aanleiding om te komen tot een politiek statement. Om de nuance te behouden, hierbij het volledige citaat:

“Wat grappig dan dat meningen zo kunnen verschillen, hé? Wij hebben een iets andere visie hierop. Ja, dat klopt, wij zeggen niet doen, maar wel om de volgende redenen. Laat ik voorop stellen dat het welzijn en het onderwijs van de jeugd in het algemeen in Nederland en ook de Almeerse jeugd ons zeer aan het hart gaat. Laten we dat even buiten kijf houden. Maar wat wij hier echter zien is dat die toch wel subsidieverslaafde NPS met het geld van de Nederlandse burger de klimaathysterie in de hoofdjes van die kinderen probeert te stampen. Wij vinden dat toch wel hersenspoeling. Een beetje het linkse gedachtegoed dat er in gestampt wordt. Wij twifelen er dan ook niet aan, aangezien de NPS er de initiatiefnemer van is, dat het Klokhuis ook gebruikt zal worden om de multiculturele geloofsbelijdenis aan zesjarigen te prediken. Nou goed, en dat eigenlijk allemaal over de rug van onze Almeerse kinderen. Als je al een huis neer wilt zetten dat educatief moet worden, leer ze dan eigenlijk een beetje wat de Islam voor invloed op onze samenleving heeft (...) Het is dezelfde omroep als die Kinderen voor Kinderen liedjes laat zingen waarin zevenentwintig keer Allah Akbar voorkomt!”

In afwezigheid van de pers - er zijn immers geen verkiezingen - hoorden de overige raadsleden, met stomheid geslagen, de bijdrage van Zerkowski aan. Verbijsterd over het feit dat de bedoelingen van zo'n onschuldig initiatief zo diep kunnen worden gediskwalificeerd, en hoe daarmee de integriteit van programmamakers, zonder enig spoor van twijfel, in diskrediet wordt gebracht.

De wat ongemakkelijke lach die na de bijdrage van Zerfowski door de ruimte ging, maakt duidelijk dat wij nog steeds niet weten hoe te reageren wanneer de populistten van de PVV - in de woorden van Maarten van Rossem¹ - weer eens kiezen voor de “verbale provocatie en schaamteloze overdrijving” om hun vijandsbeeld kracht bij te zetten.

Hier raken wij de kern van de democratie. Waar het in de bijdrage van Zerfowski volstrekt ontbreekt aan een open, eerlijke en respectvolle dialoog, ontberen de niet-populisten het antwoord daarop. Juist dat ontbreken van een antwoord maakt dat wij met elkaar dieper in het moeras wegglijden. 'Alles van waarde is weerloos', dichtte Lucebert al in 1974. Zo ook hier. Het KlokhUIS staat hier symbool voor veel dat van waarde is. De werkelijke vraag is hoe lang wij nog accepteren dat wat breekbaar is wordt gebroken. Hoe lang staan wij nog toe dat wat kwetsbaar is wordt gekwetst? Hoe lang tolereren wij dat een onschuldig initiatief als de bouw van een heus KlokhUIS verdacht kan worden gemaakt? Het wordt tijd dat zij die nog zwijgen zich over deze “verbale provocatie en schaamteloze overdrijving” uitspreken. En als zij niet spreken, laat het KlokhUIS dan maar een demonstratie zijn van oprecht integere bedoelingen, in een tijd waarin de politiek steeds minder beschaafd is.

---

¹ 'Waarom is de burger boos?', Maarten van Rossem, 2010